

Epidemiologisk lägesbild, uppdaterad 2025-10-01

Aktuell sjukdom

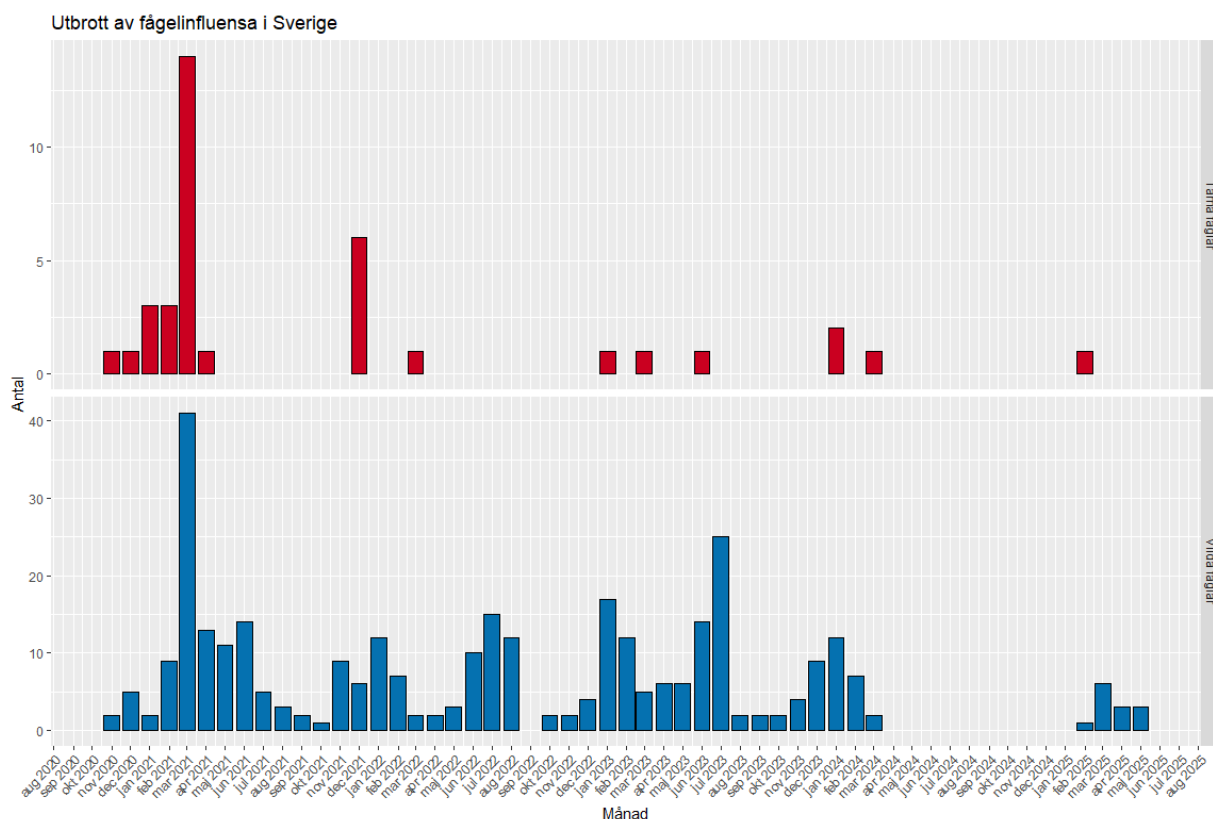
Högpåtagen fågelinfluensa (HPAI), benämns fågelinfluensa i texten.

Händelsen

Utbrott av fågelinfluensa i Europa och globalt.

Sammanfattning

Inga fall av fågelinfluensa har påvisats i Sverige under sommaren och hösten så här långt, och det senaste positiva fallet var en vild fågel som provtogs i april 2025. Den här rapporten summerar den epidemiologiska säsongen 1 oktober 2024 till 30 september 2025 under vilken färre antal fall har påvisats jämfört med de tidigare fyra säsongerna, Figur 1. Även om läget för närvarande är lugnt så står vi inför en flyttfågelsäsong vilket innebär att läget kan ändras.



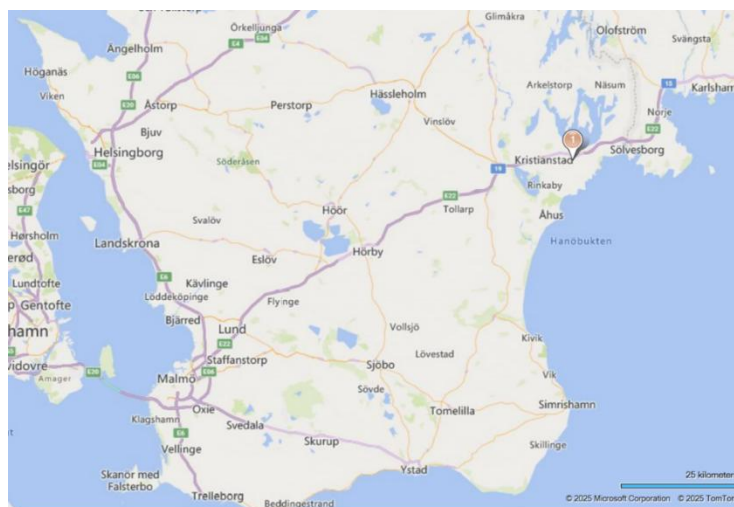
Figur 1: Antal utbrott av fågelinfluensa hos tama fåglar som representerar antal gårdar (röd stapel), och antal hos vilda fåglar som representerar antal provtagningstillfällen som kan motsvara en eller flera fåglar på samma plats (blå stapel).

Situationen i Sverige

Fågelinfluensaövervakningen hos tama och vilda fåglar samt däggdjur löper på men inga positiva fall har konstaterats sedan i april 2025. Under den gångna epidemiologiska säsongen som sträcker sig från 1 oktober 2024 till 30 september 2025 har ett fågelinfluensautbrott hos fjäderfän påvisats. Utbrottet som konstaterades den 26 februari drabbade en anläggning med fasaner i hägn som provtogs efter att ökad dödlighet noterats i flocken (se Tabell 1 och Figur 2).

Tabell 1: Konstaterade utbrott på fjäderfä och andra fåglar i fångenskap säsong 2024/25:

Datum för konfirmering	Subtyp	Län	Kommun	Typ av anläggning	ID (JV)	Kart-nummer
2025-02-26	H5N1	Skåne	Kristianstad	Hägnat vilt, fasaner	IP 1	1



Figur 2: Karta över konstaterat smittade anläggningar säsongen 2024–2025.

Antalet rapporter till SVA om sjuka och döda vilda fåglar som misstänks vara kopplade till fågelinfluensa har varit relativt få under den gångna säsongen. Sjukdomen har konstaterats hos 13 fåglar i sju olika län, se figur 3 och bilaga 1. Det har rört sig om enstaka sjukdomsfall och verkar inte ha lett till någon omfattande dödlighet i viltpopulationen. Molekylär karakterisering av de konstaterade fallen tyder på att minst tre genotyper (EA-2024-DI.1, EA-2024-DI.2 och EA-2024-EF) av fågelinfluensa H5N1 cirkulerar bland vilda fåglar i Sverige. Dessutom konstaterades subtyp H5N5 (genotyp EA-2021-I) för första gången i landet sedan 2021 och det gällde en havsörn från Tanums kommun som provtogs i april 2025.



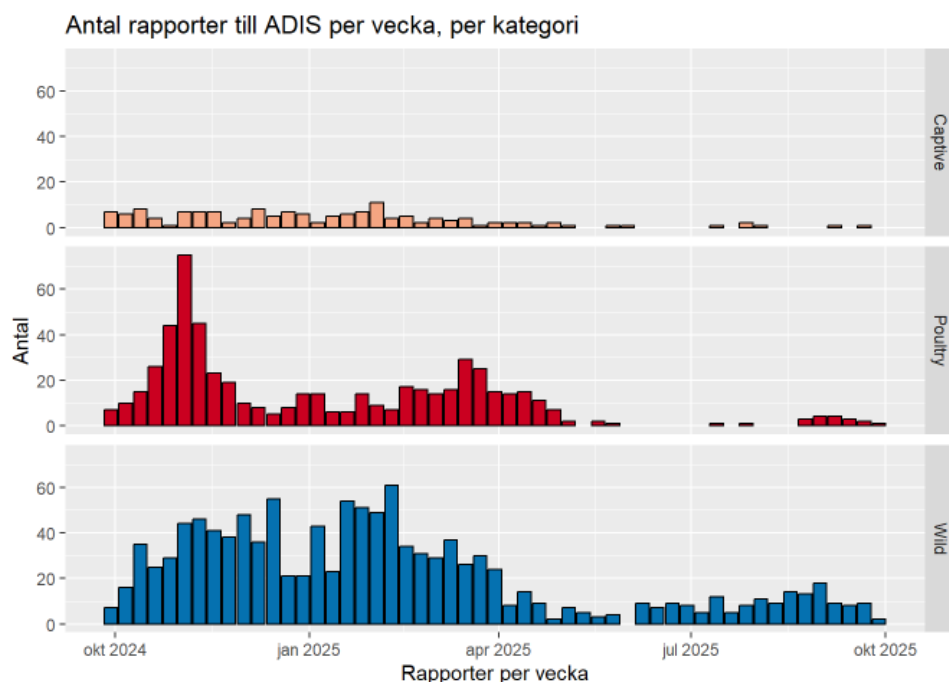
Figur 3: Karta över övervakningen av fågelinfluensa hos vilda fåglar i Sverige sedan 1 oktober 2024 där positiva fynd markeras med röda stjärnor och fåglar provtagna med negativa resultat med blå kvadrater. [Länk till interaktiv karta som uppdateras dagligen.](#)

Situationen i Europa

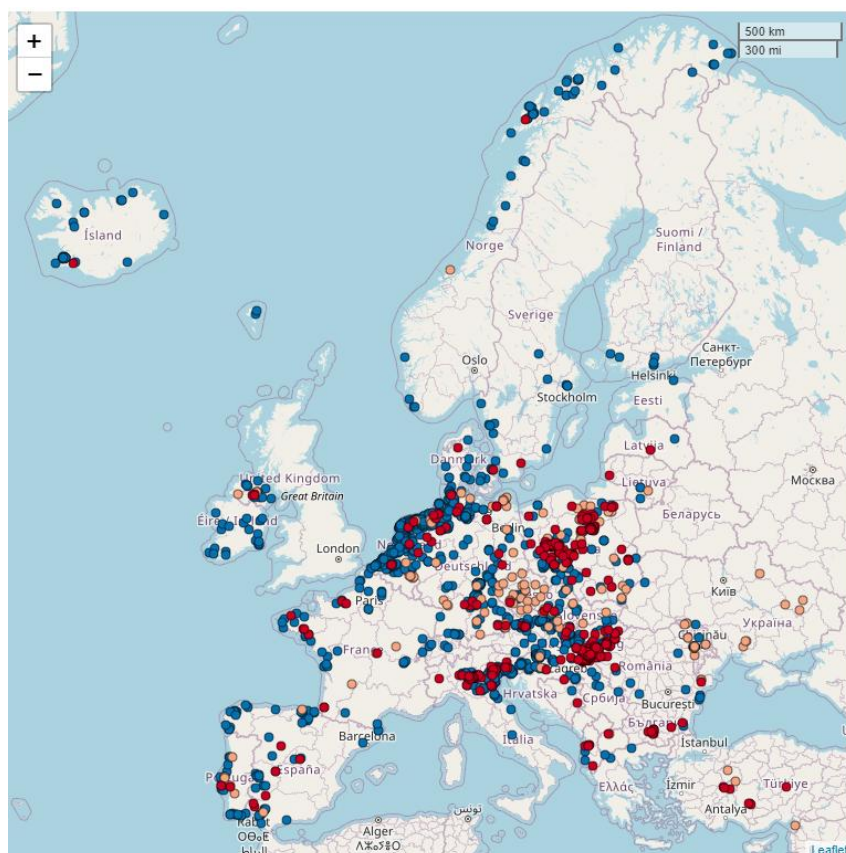
Smittläget i Europa följer en likande trend som de föregående fyra åren, med en högriskperiod under oktober till april. Antal rapporterade fall under den gångna säsong är dock lågt jämfört med samtliga säsonger sedan 2020/2021, förutom säsongen 2023/2024 då antal rapporterade fall var ännu lägre. Antal rapporter till EU:s Animal Disease Information System (ADIS) under den gångna säsongen som inleddes 1 oktober 2024 är (inom parentes anges antal rapporter den senaste månaden): 568 (14) utbrott i fjäderfäanläggningar, 151 (2) utbrott på andra fåglar i fångenskap och 1 162 (46) fall på vilda fåglar, se figur 4-6.

De länder som rapporterat flest utbrott i fjäderfäanläggningar under den gångna säsongen är: Ungern (293), Polen (113), Italien (57), Tyskland (25), Bulgarien (12), Frankrike (11), Spanien (6), Österrike (6) och Albanien (5). De länder som rapporterat flest fall av fågelinfluensa hos vilda fåglar är Tyskland (227), Nederländerna (227), Italien (95), Polen (70), Österrike (65), Spanien (53), Ungern (49), Slovenien (47), och Belgien (47), Norge (45). Norge rapporterade ett fågelinfluensautbrott i en värphönsbesättning i Nordnorge i början av september 2025 och utbrottet är kopplat till ett större antal påvisade fall hos måsfåglar i området. Som framgår av figur 6 har Spanien och Portugal rapporterat fall hos både fjäderfä och vilda fåglar, främst måsfåglar den senaste tiden. Storbritannien har rapporterat 81 utbrott av fågelinfluensa hos tama fåglar sedan 1 oktober 2024. Dessa uppgifter finns inte i ADIS och ingår därför inte i figur 3-5. Källa: <https://www.gov.uk/guidance/avian-influenza-bird-flu>.

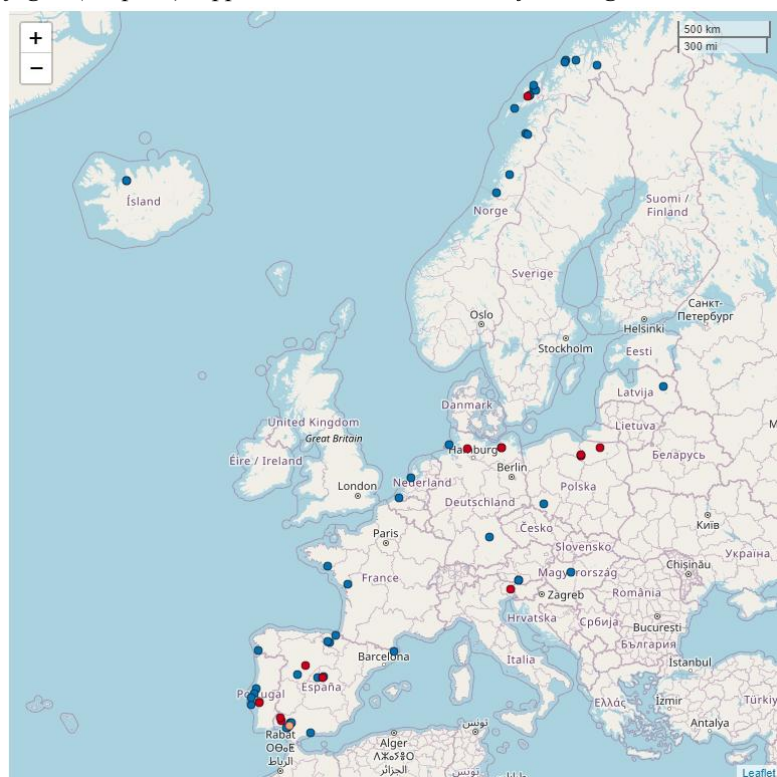
De flesta fallen under den gångna säsongen är, liksom alla säsonger efter 2020/2021, i Europa orsakade av högpatogen fågelinfluensa av typen H5N1, klad 2.3.4.4b. Subtyp H5N5 av samma klad har rapporterats i Belgien, Finland, Färöarna, Island, Norge, Storbritannien, Sverige och Tyskland, under den innevarande säsongen. H5N5 har påvisats parallellt med H5N1 under de senaste säsongerna men den geografiska utbredningen och vissa andra faktorer skiljer sig åt.



Figur 4: Antal rapporter till ADIS per vecka per kategori. 1 oktober 2024 till 30 september 2025, captive=andra fåglar i fångenskap, poultry=fjäderfä, wild=vilda fåglar.



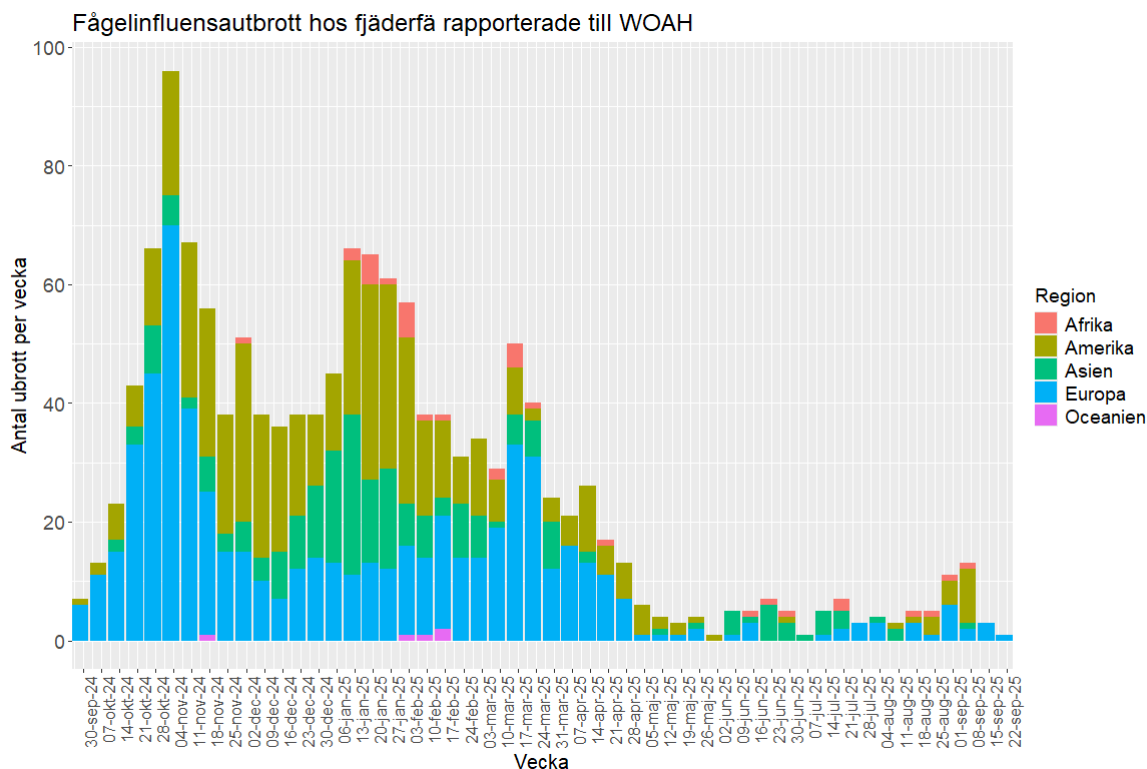
Figur 5. Karta över utbrott av fågelinfluensa på fjäderfä (röd prick), andra fåglar i fångenskap (orange prick) vilda fåglar (blå prick) rapporterade till ADIS med konfirmering mellan 1 oktober 2024 och 30 september 2025.



Figur 6. Karta över utbrott av fågelinfluensa på fjäderfä (röd prick), andra fåglar i fångenskap (orange prick) vilda fåglar (blå prick) rapporterade till ADIS med konfirmering mellan 1-30 september 2025.

Situationen globalt

I figur 7 visas utbrott av högpatoget fägelinfluensa hos fjäderfä som rapporterats till Världshälsoorganisationen för djurhälsas databas (WOAH-WAHIS) sedan 1 oktober 2024. Information om fägelinfluensa hos vilda fåglar presenteras inte här eftersom data över global förekomst är bristfällig då rapporteringsmönstren varierar mellan länder.

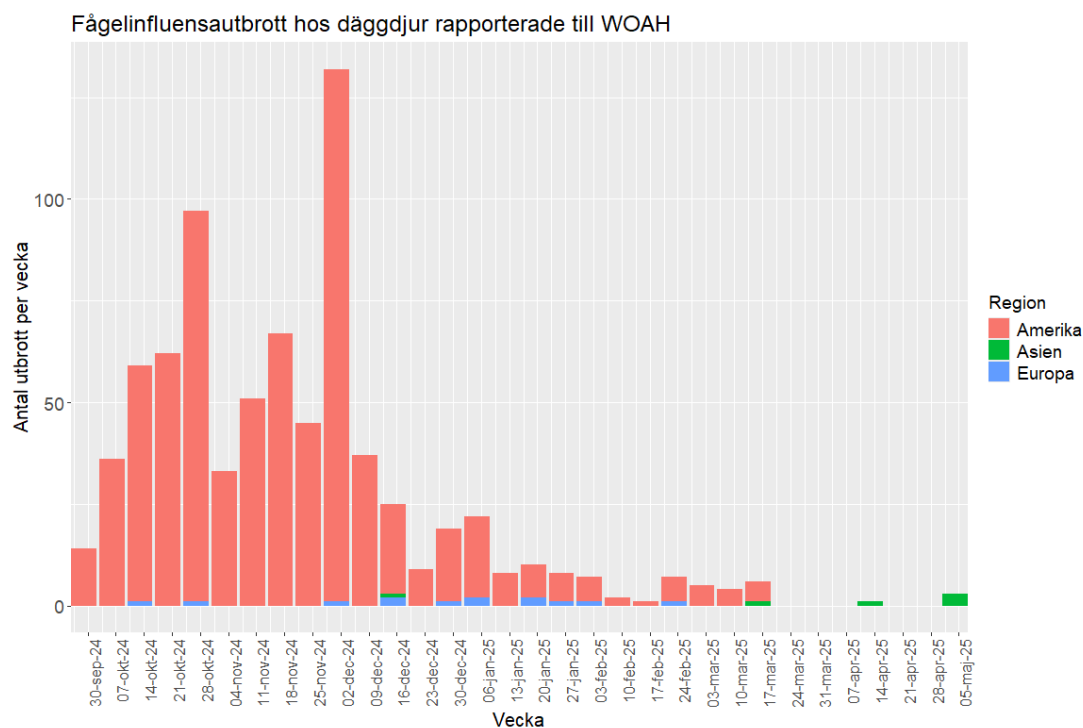


Figur 7. Utbrott av högpatoget fägelinfluensa hos fjäderfä som rapporteras till Världshälsoorganisationen för djurhälsa (WOAH) sedan 1 oktober 2024, per vecka per region. Datauttag 29 september 2025. Veckan baseras på rapporterat startdatum för utbrottet. Rutiner för rapportering varierar mellan länder och därmed speglar sannolikt inte data i figuren helt den verkliga globala situationen.

Fågelinfluensa hos däggdjur

I den senaste kvartalsrapporten¹ (som redovisar perioden från 7 juni till 8 september 2025) från europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten (EFSA), EU:s smittskyddsmyndighet (ECDC) och EU:s referenslaboratorium för fägelinfluensa (IZSVE) framgår att Norge rapporterat fägelinfluensa hos fjällrävar på Svalbard. I övrigt finns det inga officiella rapporter om fägelinfluenasfall hos däggdjur i Europa. Rapporter till WOAH-WAHIS om högpatoget fägelinfluensa hos däggdjur sedan 1 oktober 2024 framgår av figur 8.

¹ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/9702>



Figur 8. Fågelinfluensautbrott hos däggdjur som rapporteras till Världshälsoorganisationen för djurhälsa (WOAH) sedan oktober 2024, per vecka per region. Rapporten som gjorts vid sidan om databasen genom brev till WOAH ingår inte i figuren. Rutiner för rapportering varierar mellan länder och därmed speglar sannolikt inte data helt den verkliga globala situationen.

Bakgrund och aktuell övervakning

Se: <https://www.sva.se/produktionsdjur/fjaderfa/sjukdomar/djursjukdomar-a-o/fagelinfluensa-aviar-influensa-ai> och <https://www.sva.se/amnesomraden/smittlage/smittlage-for-fagelinfluensa>

Antagande och analys

I dagsläget finns inga tecken på att fågelinfluensa cirkulerar i vildfågelpopulationer vårt absoluta närområde (Figur 6). EFSA:s modell "Bird flu radar"² pekar inte heller på att det skulle finnas ökad risk för utbrott i Sverige i nuläget. Sammantaget bedömer SVA att risken för introduktion av fågelinfluensa till fjäderfä för närvarande är låg. Men läget kan ändras snabbt under kommande veckor och månader när flyttfåglarna rör sig söderut under hösten och temperaturerna sjunker. Om fjäderfä går utomhus är det därmed som alltid viktigt att ge foder och dricksvatten inomhus eller under skydd och att förhindra kontakt med vilda fåglar. Djurägare uppmanas att skyndsamt ta kontakt med veterinär vid kliniska symtom, avvikelser i produktionsparametrar eller ökad dödlighet bland fjäderfä som skulle kunna tyda på fågelinfluensa.

Smittspridningen bland nötkreatur i USA har avtagit. Vad gäller risken för mjölkkor i Sverige så är det inget som tyder på att det är specifika egenskaper hos virus som sprids bland korna som förklarar utvecklingen vi ser i USA. Det antas snarare vara förutsättningar inom djurhållningen i USA i kombination med en väldigt omfattande smittspridning bland vilda fåglar och fjäderfä som orsakat spridning från fåglar till nötkreatur och vidare spridning mellan nötkreatur. Även om inte fågelinfluensa hos däggdjur, inklusive sällskapsdjur och mjölkkor, omfattas av anmälningsplikt eller epizootlag i Sverige ligger det i Sveriges intresse att följa smittläget och virusets utveckling även i dessa populationer. Veterinärer som har anledning att misstänka fall av fågelinfluensa hos däggdjur uppmanas därför att kontakta SVA.

² https://app.bto.org/mmt/avian_influenza_map/avian_influenza_map.jsp

Europiska smittskyddsmyndigheten (ECDC) gör bedömningen att risken för smitta till människor i Europa generellt är låg vad gäller fågelinfluensa av den aktuella kladen 2.3.4.4b. Den typ av fågelinfluensa H5N1 som konstaterats i Sverige och Europa 2021–2024 ska inte förväxlas med H5N1 som påvisades i Sverige 2006–2007 (kladen 2.2.1 och 2.2.2), som innebar högre risker för människor. Den generella rekommendationen till allmänheten är dock att inte vidröra döda eller sjuka djur och även förhindra att exempelvis hundar är i nära kontakt med dessa.

SVA är tacksam för rapporter om observationen av sjuka eller döda vilda fåglar, eller andra vilda djur till <https://rapporteravilt.sva.se/>. De närmaste månaderna är det av särskilt intresse att följa hälsoläget i häckande kolonier av måsfåglar, då dessa tidigare drabbats hårt av sjukdomen, inte minst i Sverige 2023.

Bilaga 1

Tabell: Konfirmerade fynd av fågelinfluensa hos vilda fåglar sedan 1 oktober 2024

Fynd-datum	Ankomst-datum	Subtyp	Fågelart	Län	Kommun
2025-04-18	2025-04-30	H5N5	Havsörn	Västra Götalands län	Tanum
2025-04-19	2025-04-29	H5N1	Havsörn	Dalarnas län	Falun
2025-04-02	2025-04-09	H5N1	Vitkindad gås	Skåne län	Staffanstorp
2025-04-01	2025-04-08	H5N1	Grågås	Hallands län	Kungsbacka
2025-03-20	2025-03-28	H5N1	Havstrut	Västra Götalands län	Göteborg
2025-03-20	2025-03-26	H5N1	Knölsvan	Stockholms län	Stockholm
2025-03-10	2025-03-18	H5N1	Pilgrimsfalk	Västmanlands län	Västerås
2025-03-04	2025-03-13	H5N1	Gråtrut	Västra Götalands län	Lerum
2025-03-01	2025-03-07	H5N1	Kanadagås	Kalmar län	Mörbylånga
2025-03-04	2025-03-05	H5N1	Grågås	Stockholms län	Solna
2025-02-27	2025-02-28	H5N1	Knölsvan	Stockholms län	Stockholm
2025-02-23	2025-02-27	H5N1	Tofsvipa	Västra Götalands län	Möln dal
2025-01-20	2025-02-18	H5N1	Sångsvan	Stockholms län	Stockholm